

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

103. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Bichio. Romana, seu
lanuen. Cambii. Mercurii 26. Iunii 1652.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

nillum aliud beneficium habens; iuxta *rext. in c. is, qui de preben. in 6. Garz. de benef. 7. cap. 9. num. 12. & 3. Seraph. decis. 767. nu. 1. Penia in his terminis decis. 188. numer. 3. & 4. Quia hoc non probatur nisi ex fidelibus extrajudicialibus datis in Sum. Stephani n. 6. & 7. cum tamen tanquam fundamentum intentionis plenè, & concludenter probari debuisset, tum paupertas Stephani, qui imò ad titulum alterius beneficij sacris Ordinibus insignitus asseritur, tum pacifica possessio Ioannis asseriti beneficij, quodque illud sufficiat ad eius honestam sustentationem; nam extra terminos regulæ Cancellariæ 17. de concurrentibus in data, quæ beneficium etiam minus sufficiens satis esse ut non beneficium praeferatur, tradit *ibid. Mandos. Solo. a Cokier. relati in Lucana Cappellania 7. Iunij proxime praeteriti §. posita verò, coram me. certum est de iure communi, quod nisi beneficia aliàs sint incompatibilia assecutioni secundæ etiam in concursu non habentis beneficium, non obest primus honestæ sustentationi non idoneum, ad tradita per Innoc. in c. fin. numer. 1. de Cler. non resid. & in c. cum iam datum num. 2. & 4. de preben. Garz. de benef. par. 11. cap. 5. num. 264. & 307. & in puncto Rot. in d. Calaguriana Beneficij della casa della Reina §. minus facti, coram Reuerendiss. Terracinen. vbi vltèrius ponderatur, quod beneficium maioribus qualitatibus præditus præferendus est non beneficiato, vt etiam dixit Rot. dec. 61. n. 4. p. 3. recent. & in d. Lucana Cappellania §. non obstat coram me, & nuperrimè in Calaguriana Beneficij de Bannariis 11. Decembris proxime praeteriti coram R. P. D. meo Ottobono.**

Et ita decisum omnibus informantibus.

DECISIO CIII.

Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Bichio.

Romana, seu lanuæ Cambij.

Mercurij 26. Iunij 1652.

§. 1. **Q**uicquid de via executiua afferunt duæ priorè decisiones editæ sub die 17. Nouembris, & 18. Martij proxime praeteriti, causa hodie super eisdem posita confirmatur Domini, cum negari non possint, aut facultates A. C. aut consensus Sitorum in eorum literis expressus, quod Baldus possit se releuare in Nundinis vbi executiue proceditur (maximè quia vsitatus modus se reuelandi in Nundinis est mediantibus literis cambij paratam executionem habentibus) aut earundem literarum complementum per effectiuam solutionem iuxta illarum tenorem sibi in Balbo factam, quæ, etsi in materia cambiorum de vsuris suspecta non probetur per confessionem creditoris, nisi aliunde de numeratione constet quando persona recipientis est realiter distincta à persona soluentis; probatur sane vbi idem est physicè, soluens est recipiens, quia tunc impossibile est dare à parte rei actum numericè solutionis, & receptionis, hoc est in eodem subiecto actionem, & passionem. *l. Vranus, ff. seruit. vbi. ban. præd. l. 1. ff. quemadm. seruit. amit. l. neque pignus, ff. reg. iur. Rota dec. 276. num. 6. p. 6. recent. & dec. 213. num. 5. inter impress. post. Zacch. de obligat. Cameral. & quitantia ipsa ac scripturæ directio in libro soluere debentis habet implicitum actum numerationis non aliter practicabilis, quam per modum equipollentem; ideoque admittendum Rotæ decis. 32. numer. 10. vers. merito, p. 3. recent. in puncto Cancer. variar. ref. tom. 2. cap. 6. numer. 210. Rot. lanuæ. decis. 1. num. 2. & 22. vbi quod hoc indubitatim est in præiudicium mandantis solui.*

2. Præsertim quia vltro adnotata est solutio à tergo
Tom. VII.

literarum, & in libro nuncupato Scartafaccio, quod vocant di fiera, & Balbus de solutione sibi in facta certioravit Siros per epistolam successiuè ad alios scriptam sub die 11. Nouembris 1649. quæ non loquitur de partitis terminatis in præcedenti Feria Augusti, vt ex aduerso supponitur, sed in feria Sanctorum, ibi in *questa fiera de Santi riceunta, &c.* Summario primæ positionis pro Balbo n. 5. eiusdemque tenoris est responsio Sitorum ad dictam Epistolam, ibi in *risposta del vostro spaccio di fiera passata de Santi dicto* Summario nu. 6. vnde verum est dicere, quod Siro solutionem vt supra factam approbarunt, & propterea eam impugnare hodie non possint *c. quod semel, de reg. iur. in 6. l. in diem, ff. acq. plu. arce. Cephal. cons. 386. n. 29. Riminald. iur. cons. 362. n. 4. & 35. Decian. respon. 2. n. 148. lib. 1.*

3. Hincque resultat etiam iustitia mandati executiui contra Siros ad instantiam Balbi relaxati pro retributione scutorum 548 auri quæ de eorum ordine Balbus soluit, cum sufficiat procuratori docere de implemento ordinis sibi directi vt contraria actione mandati repetere possit, quod soluit ex allegatis in prima decisionis, §. sed de re petenda.

4. Non obstat, quod cambium, de quo agitur, proueniat ad alio scut. 20000. & alio scutorum 9325. marcarum contractis de anno 1640. tum quia diuersum esse apparet ex quo priora illa duo limitata erant pro vna tantum feria; Cumque ad hoc vltimum cambium processum fuerit creando debitum contra mandantem absque vlla relatione ad antiqua, & accipiendo cambium de nouo factum per mandantem sine aliqua noua specificatione, quod sit factum in continuationem antiquorum, eo minus eorum continuatio dici potest ad quem effectum satis non est, quod ab illis occasionaliter dependeat iuxta *theoricam Ancaran. in c. accessorium sub n. 16. vers. praterea isti duo actus de reg. iur. in 6. Baptista de S. Blasio tr. de correlat. quasi. 66. num. 54. Pacian. de probat. l. 1. cap. 28. in addit. l. F. Rota in Eugubina Erroris calculi 26. Aprilis 1641. coram Reuerendissimo Salamantino, & in Romana, seu Velitana restitutionis in integrum 17. Decemb. 1646. coram me. Et sufficit de hoc dubitari posse, ne per hanc exceptionem iudicium executiuum retardetur, vt ponderant primæ decisiones §. fin.*

5. Tum etiam quia continuatio cambiorum non est illicita, aut damnata à Constitutione san. mem. Pij V. nisi quando primum cambium contractum fuit cum pacto, quod accipiens non possit in primis Nundinis, pecuniam restituere, & cambium extinguere, hoc enim casu, quia debitor cogitur pecunias tenere sub vsuris, cambium dicitur constitutum pro pluribus Nundinis, & propterea tanquam vsurarium à dicta Constitutione reicitur. Aliud autem est quando, prout hic pecunia data fuerunt pro primis Nundinis addita solum facultate cambiandi casu, quo in illis debitum non soluitur; nam tunc cum sit in potestate debitoris pecunias restituere in primis Nundinis & sic se eximere ab onere vsuratum, non dicitur ab initio contractum cambium pro pluribus Nundinis, & cessante coactione continuandi contemplata à Constitutione Piana, cessat pariter dicta Constitutio, licitumque est conuertere debitum in aliud cambium, quod dicitur nouum, & non idem, vt doctè distinguendo firmatum fuit in *Romana pecuniaria, seu cambiorum 10. Iunij 1616. secundo principaliter, coram bon. mem. Cardinali Sacro, & in Romana pecuniaria 13. eiusdem mensis Iunij coram Sanctissimo Domino Nostro impress. part. 4. recent. decis. 304. num. 1.*

6. Quatenus igitur Siro debitores in primis Nundinis anno 1640. dicta scut. 20. mil. & alia 9325. integrè non restituisent eadem cambia, originaliter Nundinalia ex mutuo consensu partium desumpto à continuatione, & retentione literarum, pro singulis

feris transissent licite in cambium continuatum, & irregulari productum legitimi, interesse de actuali transpositione literarum ad Nundinas constituto, vt dixit *Rota Ianuensis* decis. 37. n. 11. *Rota nostra* decis. 946. n. 1. apud *Seraphin.* decis. 274. numer. 5. part. 5. recent. que transmissio ad hunc effectum probata dicitur per literas redditus, quia litera transmissa remanere solent penes Mercatorem cui fuerunt directæ, vt aliis allegatis respondit *Rota dicta* decis. 174. numer. 6. par. 5. recent. decis. 2. numer. 23. coram *bohem. mem. Vgellenf.* & in *Romanæ ambij* 17. Februarij 1652. coram me. Et literas redditus non possunt Sibi qui eas produxerunt impugnarè, vt per *Bald. conf.* 461. n. 9. lib. 5. *Rot. dec.* 184. n. 33. part. 6. recent. cum aliis relatis in *Nouarie. bonorum* 17. Decembris 1640. coram *recol. mem. Coccino Sacra Rota Decano dignissimo.*

7. Ex his euacuatior fides nuper producta de iudicio aliquorum Mercatorum Vrbs, quia vel idem iudicium versatur circa ius, & tunc si predictus aduersatur non debet attendi. *Rot. decis.* 52. numer. 11. & 12. par. 7. recent. vel circa factum, & non vrget, quia etiam admissa continuatione cambij, nostrum cambium est licitum, & exequibile, vel saltem aduersariorum exceptio alio-rem indaginem requirit: attento præsertim, quod inter has partes nedum secuta sunt negocia cambiorum, sed Sibi exegerunt etiam fructus locorum Montium, & Censuum ad Balbum spectantes; vt apparet ex partitis relatis in calce responsionis facti pro Balbo litera B.

Quapropter Domini steterunt in decisio vtraque parte informante.

DECISIO CIV.

Sacra Rot. Rom coram R. P. D. Bichio.

In causa Romana Censuum.

Luna 27. Maij 1652.

§. 1. ESSE locum restitutioni pecuniarum, quas de anno 1647. & 1648. Pater Damianus Fonseca Religiosis Predicatorum soluerat pro pretio duorum censuum vitalitiorum Guerrino Cuccio, & Angelæ eius coniugi Rota hodie respondit, præuio vt lolet particularis dubij examine. Nam dictarum pecuniarum dominium (comparatæ fuerint siue industria Patris Damiani, siue aliorum largitione, aut quomodolibet) quaestum statim fuit Religioni, & Monasterio. *capit. de Monachis* 16. *quest.* 1. *cap. de lapsis* 16. *quest.* 6. *cap. in presentia de probat. capit. cum ad Monasterium de stat. Manachor. Abb. in cap. cum olim* 2. n. 6. de priuil. *Archid. in capit. unico* numer. 13. 18. *quest.* 1. cum aliis alleg. a *Modern. Carmelita. Marriren. quest. Regular. tom. 1. capit. 6. n. 41.*

2. Cumque Religiosus professus sit in particulari incapax dominij, vel possessionis, vt ex dispositione Sacri Concilij Tridentini *sess.* 25. *de Regular. cap. 2. not. Men. conf.* 722. numer. 37. & 39. *Joan. Viggers de iustit. & iur. tract.* 1. *cap. 3. dub. 8. num. 21. Rot. in Ierulina Parochialis* 7. Aprilis 1642. §. 1. in fin. coram me, ac proinde Pater Damianus pecuniarum dominium quod non habebat non potuerit in recipientes transferre in præiudicium Monasterij, vt in punct. census vitalitij trad. *Emanuel. Rodr. quest. Regul. tom. 2. quest. 47. artic. 15. in princ. Syluest. in sum. verb. Religio 5. sub. num. 7. vers. secundum si quid. Sarm. in præcep. Decal. lib. 7. cap. 22. sub numer. 16. vers. si autem. Barbos. de potest. Episcop. alleg. 103. sub. numer. 5. & in colle. San. ad Concil. Trid. sess. 25. de Regular. cap. 2. numer. 15. exinde resultat, vt Guerrini qui pecunias receperunt eas teneantur restituere Mo-*

nafterio vero Domino Syluest. d. verb. Religio 6. sub numer. 7. vers. & teneat restituere. *Regin. in præci. fori conscient. l. 18. numer. 397. Lopez in suo Instructorio facultatis, &c. Modern. Marriren. quest. tom. 1. capit. 6. num. 53. 109.*

3. Nec suffragatur antecedens beneplacitum Apostolicum elicium siue ex breui sanct. mem. Pauli V. emanato de anno 1615. siue ex confirmatione concordatæ inter Patrem Damianum, & Monasterium S. Mariæ supra Mineruam initæ, obrepta à felirecord. Urbano VIII. de anno 1643. Nam breue Paulinum concedens facultatem Damiano emendi ex pecuniis sibi vndequaque obuentis census temporales ad vitam, vt restitutum ad annum redditum ducatorum 300. auri de Camera ultra illum non eleuat *l. in huiusmodi. C. ad Vallesan. Cap. taquen. dec.* 368. n. 2. & 3. p. 2. & in his terminis *Barbos. in collect. ad Conc. Trid. sess. 21. de reg. cap. 1. n. 16. vers. dummodo. Modern. Bergomen. quest. moral. respons. 86. num. 12.*

4. Consumpta autem fuerat eadem facultas quoad dictam ratam ducatorum 300. ante horam centuriam emptionem in supra memorata transactione de anno 1643. inita inter Damianum, & Monasterium Sanctæ Mariæ supra Mineruam, in qua Damiano cessit Monasterio loca 57. montium, & alia credita valoris in totum feutorum 12. mil. circiter, reueruato sibi deluper anno redditu ducatorum 300. auri de Camera quos Monasterium soluere promisit, & pro maiori cautela assignauit Damiano totidem loca montium: Nec dubitari potest quin talis reueruatio, ac respectiue promissio emanauerit in executionem Breuis Paulini, & pro adimplemento facultatis ibidem concessæ; quia non est concepta pro maiori cautela, vt ex aduerso gratis assertum, sed simpliciter, & absolute assignando, tamen loca montium Damiano pro maiori cautela, & in verbis continet explicitam relationem ad facultatem breui Paulino concessam, ibi *in primis Damiano sibi referuauit, & 400. tempore vite sue annuos duc. 300. auri de Camera scuto 280. monetæ consuetas sibi a Paulo V. habere; & reuocatos concessos, quos & quæ Conuentus & Fratres eidem soluere promiserunt iuxta formam Breuis, &c.* quæ verbi clariora esse non possunt, cum tamen sufficeret expressa mentio Breuis Paulini emissa in præmio transactionis, ibi *Cum Damianus à Paulo indultum census temporales ad vitam, &c. recipiendi, & predictos census dummodo annuam summam ducatorum 300. auri de Camera non excedant reuocandi, &c. obtinuerit, &c.* vt subleuens reueruatio, ac respectiue promissio dictæ annuæ summæ in causam Breuis referretur *Rot. decis.* 150. numer. 4. par. 1. recent. & in *Rossanen. exempt.* 27. Ianuarij 1640. coram. Reuerendissimo *Salamanico*, & in *Elboren. iuris*, conferendi 4. Iulij eiusdem anni coram eodem, & in *Barchinonen. inuisionis* 8. Aprilis 1647. coram me.

5. Et quamuis in eadem transactione Damianus ultra dictam summam ducat. 300. referuauerit sibi totum illud, & quicquid ei ex consanguineorum, aliorum Dominorum, & piam personarum, & aliorum quontumcumque benignitate, ac pietate datum, quomodolibet collatum fuerit, deluperque accesserit constitutio Apostolica sanct. me. Urbani VIII. Ponderatum Domini quod non probatur pecunias datas ad eccliam Guertinis prouenisse ex pietate, ac largitione supranominatarum Personarum, de quibus reueruatio nominatarum probandum ex aduerso esset, vt nos veritatur in calu reueruatio appareret, *Cephi. conf.* 387. numer. 16. & *segg. Surd. conf.* 442. numer. 24. *Roi. de. cif.* 40. numer. 4. ad fin. par. 2. recent. & in *Amburien. seu Cinitanen. Archiepiscop. ratum* 16. Nouembrii 1649. coram me. Maxime quia verisimile admodum est quod prouenerint ex annuo redditu feutorum 300. per